

der var Noget, der i denne Henseende sondrede ham fra os Andre, saa troer jeg, at han ikke har været fuldkommen berettiget dertil. Det ærede Medlems Udtalelse vil vistnok af flere have været forstaaet saaledes, som om han gjorde sig et Forbehold i saa Henseende, og stillede sig paa et andet og bedre Trin end vi Andre. Har dette ikke været hans Mening, saa har han ikke været heldig i Valget af sine Ord, og endnu mindre i Tonen, hvori han talte. Vi kunne gaae meget videre, vi kunne gjerne sige, at han søgte at kaste en Skygge paa os. Jeg har godt vidst, at den Forhandling, som nu finder Sted, maatte finde Sted, thi jeg har kunnet see det af den ærede Rigsdagsmands forskjellige Vædringsforslag, og jeg vidste desuden fra tidligere Tid, at det vilde gaae saaledes; men jeg havde rigtignok ikke ventet, at denne Forhandling skulde fremkomme i Anledning af dette lille ustyldige Ord „Staten“, som her ikke bruges i anden Betydning end den, hvori det bruges ved saamange lignende Leiligheder. Her er det kun brugt, for at sjerne enhver Tvivl af den Art, som har foreligget, da denne i første Gang var til Forhandling. Enhver vil erindre, at Paragraphen da gav Anledning til Forhandlinger, som det ikke var værd at komme ind paa igjen, og som vi maatte komme ind paa, hvis vi søgte at forandre Ordforeningen. Ordet Staten, reduceret til sin rette Betydning, er det samme som etat, — Andet er det ikke, det kan være Finantsstaten, det kan være Søstaten o. s. v.; dette Ord bruges under forskjellige Forhold, og det vil, om vi fastholde det, hverken give Anledning til at beholde eller miste Slesvig. Naar det ærede Medlem troer, at en Stræben efter at faae mange Gjenstande lagt ind under Fællesstaten er et Middel til at holde de andre Landsdele fastere dertil, saa er jeg netop af en aldeles modsat Mening. Jeg stræber ogsaa efter at holde de andre Lande fast til Danmark, men derfor lader jeg dem beholde den Ret, som jeg føler, at jeg ønsker for mig selv. Jeg veed, at de maae pusse, at vi ikke ved den Overvægt, vi faae i Fællesforsamlingen, skulle undertrykke dem med Hensyn til deres indre Lovgivning, og jeg

veed, at vi vilde under lignende Forhold ønske det Samme. Lad det blive os klart; det var et ulykkelig Forsøg, som engang under vor Udvikling blev gjort paa at bringe flere Forhold af denne Art ind under Fællesskabet, end der forud havde været paataent. Lader os ikke fornye disse Forsøg. Vi kunne altid i Tidens Løb inddrage Mere under Fællesforfatningen, men lader os ikke fra første Dreblik af forsøge, ved vor eenstidige Virksomhed at drage Mere ind derunder, end det er nødvendigt, for at danne en virkelig Heelhed af Staten. Idet jeg er kommen til at omtale dette, maa jeg tilbagevise et Udtryk, som er brugt af Rigsdagsmanden for Maribo Amts 3die Vlgfr. (Barfod), at vi nemlig „skabe“ en Stat, et Monarchie. Det danske Monarchie, hvis Ordning her foreligger som et Hensyn, vi maae tage ved Ordningen af vore særlige Forhold, er til, og har længe været til, det skabe vi ikke; men dets Ordning i den Form, vi ønske, er ikke til. Der har tidligere været Statsordninger, som have omfattet alle de Gjenstande som en Heelhed, som vi nu vedblive at holde fast paa som en Heelhed, og vi skabe i denne Henseende Intet; der er Ingen, som i den Forstand søger paa at skabe Noget. Vi komme paa et aldeles feil Standpunct, naar vi ikke holde fast ved og erindre, hvad den ærede Premierminister, saaledes som jeg allerede tidligere har gjort opmærksom paa, har sagt: at det, der nu foreligger, er en Kjendsgjerning, som vi ikke have kunnet støde fra os, om vi ogsaa have villet det, og som bringer os derhen, hvor vi nu staae. Det maae vi erkende, og derefter maae vi stille vore Handlinger; — at det enkelte Medlem kan have en anden Betragtningssmaade, det er en anden Sag, og det er fuldt berettiget, men vi maae huske paa og holde fast ved, at Flertallet her er gaaet ud fra den Anskuelse, at der findes et Monarchie, til hvis Ordning vi skulle bidrage; og bidrage derved, at vi ordne vort eget Forhold paa en saadan Maade, at det uden Skade for os kan føies sammen med det Hele.

Premierministeren: Jeg antager det for at være en blot Redactionsforskiel, om man i § 3 bruger det Udtryk, som er brugt i Regjerings Udcast, eller det, som er foreslaaet af